

24.10.2024

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

Asia: HE 103/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi jätelain muuttamisesta

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry (*jäljempänä MaRa*) lausuu hallituksen esityksestä siltä osin kuin jätelain 32 §:n 1 momentin 3 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi. Kyseinen kohta koskee kivijalkaliikkeiden jätehuollon järjestämistä.

1. Nykytila

Voimassa olevan 32 § 1 momentin 3 kohdan mukaan kunnan on järjestettävä jätehuolto asumisessa sekä kivijalassa toimivan liikehuoneiston osalta yhdistetysti. Esimerkiksi taloyhtiössä sijaitsevan ravintolan, kahvilan tai muun kivijalkaliikkeen tuottama jäte kerätään yhdessä asukkaiden tuottaman jätteen kanssa.

Kivijalassa toimivan liikehuoneiston jättekustannukset katetaan osana yhtiövastiketta. Vakiintunut käytäntö on, että kivijalassa toimivat liikehuoneistot maksavat taloyhtiölle korotettua yhtiövastiketta, koska liikehuoneiston toiminta aiheuttaa asunnosta poikkeavia kustannuksia.

Nykyinen järjestelmä toimii pääasiassa ongelmitta ja nykyjärjestelmän suuren etuna on se, että se optimoi tilan käytön tiheään rakennetussa kaupunkiympäristössä. Erilliskierrätyksen takia jäteastioita on useita eri laatuksia ja taloyhtiöiden jätekatoksissa on todella ahdasta. Nykyjärjestelmän etuna on myös se, että järjestelmä on vakiintunut ja toimijat osaavat tästä syystä toimia nykyjärjestelmän puitteissa.

2. Ehdotettu muutos olisi kivijalkaliikkeille haitallinen

32 §:n 1 momentin 3 kohtaa muutettaisiin siten, että kivijalkaliikehuoneistossa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollon järjestäisi kunta silloin, kun kiinteistössä toimivan liikehuoneiston haltija ja kiinteistön haltija ovat sopineet liikehuoneiston jätteen keräämisestä yhdessä muun kiinteistöllä syntyvän jätteen kanssa. Esityksessä on todettu, että sopimisella ei ole määrämuotoa, joten myös suullinen sopimus riittää.

Hallituksen esityksessä ei ole arvioitu muutoksen vaikutuksia käyttöön ja mitä hyötyjä ja haittoja siitä aiheutuu.

MaRa katsoo, että muutos olisi kivijalkaliikkeiden kannalta haitallinen ja niiden kustannukset nousisivat nykytilanteesta.

Jotta kivijalkaliikkeen jäte kerättäisiin jatkossa yhdessä muun jätteen kanssa, kivijalkaliikkeen pitäisi tehdä sopimus asiasta kiinteistön haltijan kuten taloyhtiön kanssa. Jos sopimukseen ei päästä, kiinteistölle pitäisi järjestää kaksi erillistä jätteenkeräysjärjestelmää eli kahdet keräysastiat. Tämä on tiiviissä ja ahtaassa kaupunkiympäristössä usein mahdotonta tai ainakin erittäin epäkäytännöllistä. Jos kieltäytyminen sopimuksen tekemisestä ei ole käytännössä aito vaihtoehto, kivijalkaliikkeen asema sopimusneuvotteluissa on heikko. Kyseessä on kivijalkaliikkeille ”ota tai jätä” - tilanne.

Ehdotettu pykälä on ongelmallinen myös siksi, että sopimukselle ei ole asetettu muotovaatimuksia. Suullisen sopimuksen syntymiseen ja sen ehtoihin sekä voimassaoloon liittyy usein näyttöongelmia.

Sopimuksen taloyhtiön kanssa tehnyt kivijalkaliike voisi joutua maksamaan liikehuoneistoista maksettavan yhtiövastikkeen päälle sopimukseen perustuvan erillisen korvauksen jätehuollosta. Jos sopimusta ei synny, kivijalkaliike joutuisi järjestämään jätehuollon omalla kustannuksellaan. Tämä ei automaattisesti laskisi kivijalassa toimivan huoneiston yhtiövastiketta.

Suomessa on valtava määrä taloyhtiöitä, joissa toimii erilaisia kivijalkaliikkeitä. Taloyhtiöiden muut osakkaat saattavat olla haluttomia laskemaan kiinteistön yhteisestä jätehuollosta irtautuneiden kivijalkaliikkeiden yhtiövastikkeita. Yhtiövastike määräytyy aina yhtiöjärjestyksen mukaisesti ja yhtiöjärjestyksen muuttaminen edellyttää vähintään kahta kolmasosaa yhtiökokouksen äänistä. Ehdotetun sisältöinen muutos aiheuttaisi taloyhtiöissä konfliktitilanteita yhtiövastikkeen osalta ja lisäisi myös niitä koskevia oikeusriitoja.

Edellä todetulla perusteella MaRa ehdottaa, että nykytila säilytetään eikä jätelain 32 §:n 1 momentin 3 kohtaa muuteta.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Klaus Kähäri
lakimies

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry on matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palvelualojen elinkeino- ja työmarkkinajärjestö. MaRa edustaa hotelleja, kylpylöitä, viikko-osakeyhtiöitä, leirintäalueita, kongressi- ja tapahtumatoimialan yrityksiä, ravintoloita, catering-yrityksiä, eines- ja valmistuskeittiöitä, kahviloita, pubeja, yökerhoja, liikenneasemia, huvi-, teema- ja elämyspuistoja, keilahalleja, festivaaleja ja konserttitapahtumia, ohjelmapalveluyrityksiä, luontomatkailuyrityksiä, hiihtokeskuksia sekä matkailun markkinointi- ja välityspalveluita tarjoavia yrityksiä. MaRassa on 3 100 jäsentä, joilla on 8 000 toimipaikkaa. MaRan jäsenyritykset työllistävät noin 70 000 henkilöä.